Brassó, 1892. VIII. évfolyam, 41-ik szám. Kedd, április 5.

Bérmentetlen levelek el nem fogadtatnak.

Előfizetési árak:
Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:
Egész évre . . 7 frt — kr
Félévre . . . 3 " 50 "
Negyedévre . . 1 " 75 "
Külföldre egész évre 20 frank.

Egyes szám ára 5 kr. s kapható a kiadóhivatalban s Gross Gusztáv lottókollekturájában

BRASSÓ.

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

Az E. M. K. E. brassómegyei választmányának és a Brassói Magyar Polgári Körnek hivatalos közlönye.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban

Hirdetések dija:
4 hasábos gármond-sor vagy annak helye 5 kr. Nagyobb és többszöri hirdetéseknél kedvezmény. Minden egyes hirdetmény után még külön 30 kr. bélyegdij fizetendő

Nyilttéri közlemény sora 10 kr.

Hirdetések és Nyilttér dijai előre fizetendők.

Megjelenik hetenkint háromszor: kedden, csütörtökön és szombaton.

Szerkesztőségi iroda
Brassó, Kolostor-utcza 26. szám alatt.
hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

A szerkesztésért felelős:
FEJÉR VILMOS.
Kéziratok vissza nem adatnak.

A lap kiadó-hivatala:
Brassó, Kolostor-utcza 26. sz. a.
Ide küldendők az előfizetési pénzek és hirdetések dijai.

Az E. M. K. E. idei közgyülése.

Tudva van már lapunk olvasói előtt, hog az E. M. K. E. ez évi 7-ik közgyülését Budapesten fogja junius hó 8-án (pünkösd 4-ik napján) dicsőségesen uralkodó apostoli királyunk I-ső Ferencz József Ő Felsége 25 éves megkoronáztatása évforduló napján és ennek örömére a Redoute nagytermében megtartatni.

Milyen óriási előhaladás az E. M. K.E. életében s mily önérzettel gondolhatunk mindnyájan vissza azon küzdelmekre, a melye'et a letünt hét év alatt oly sok irányban kiállani hazafias kötelességünknek tartottuk!

Gondoljunk csak vissza az erdélyrészi magyarságnak hét év el"tti állapotára, a melynek mindannyian szomoru szemlélői voltunk.

Emlékezzünk vissza ama lelketlen támadásokra, melynek egyletünk a nemzetiségek féltékenykedése miatt, már bölcsőjében 1885 ben ki volt téve. Önkénytelen eszünkbe jut Herkules csecsemő kora, kit már bölcsőjében meg akart a kigyó fojtani.

Elmondhatjuk ma, — hála az égnek hogy csak volt — hogy ezelőtt hét évvel elől tüz, hátul viz között állottunk A gyanusitások egész özöne áradott, rohant reánk mindenfelől azért, mert nem nézhettük tovább az erdélyrészi magyarság pusztulását és sorakozni mertünk annak megmentésére.

Nem volt elég, hogy idehaza gyanusittattunk, támadtattunk napról-napra, hanem még Romániából is tüzet akart lökni hazánkra a román irridenta, az O-casanu, Secasanu, Ciurenék izgatására. Nem akartunk egyebet akkor, nem akarunk egyebet ma sem, mint azt, hogy az erdélyi szétszórt, idegen nemzetiségek közé ékelt magyarságot társadalmi uton, saját erőnkkel a végpusztulástól, a beolvadástól megmentsük a magyar nemzet számára. És mégis mennyi lelketlen gyanusitást, gunyt, rágalmat kellett e miatt eltürnünk, elszenvednünk!

Hiába irtuk, mondottuk, hogy mit akarunk. Szüntelen azzal állottak elő, főleg a román ujságirók, hogy mi a románokat akarjuk nemzetiségükből kiforgatni

Ma hét év mulva örömmel irhatjuk, hogy kiábrándultak, hogy nem gyanusitnak, nem legalább századrésznyire sem, mint azt az első években tették. Munkálkodásunkról minden évben beszámoltunk a nyilvánosság előtt.

Olvashatták és olvasták is évi jelentéseinket s ezekből meggyőződtek aztán, hogy mi nem bántjuk sem románnak sem másnak anyanyelvét, hanem védelmezzük a magunkét, melyet hazánkban teljes joggal megkövetelhetünk.

Lélekemelő volt szemlélni az E.M K.E. haladását. gyarapodását évről-évre, közgyülésről-közgyülésre, Kolozsvárt, Brassóban, Sepsi-Szentgyörgyön, Szamosujvárt, Déván és Marosvásárhelyt

Lelkesedést meritettünk I-ső Ferencz József apostoli királyunknak Kolozsvárt az E. M. K. E. küldöttségéhez intézett buzditó királyi szavaiból. Lelkesitett mindnyájunkat az a tudat, hogy szabadelvü kormányunk atyai figyelemmel kiséri hazafias munkálkodásunkat, hogy nincs a magyarság kebelében olyan réteg, olyan felekezet, a mely Isten áldását ne kérné törekvéseinkre.

Találkoztak lelkes hazafiak, a kik tetemes összegeket hagytak egyesületünknek pl. n.-enyedi Kovács Sándor, m.-vásárhelyi Derzsi János. Találkozott egy páratlan maecenasunk, Kun Kocsárd gróf személyében, a ki egész gyógyi földbirtokát az E. M. K. E-nek adta át még életében egy orsz. gazdasági iskola alapitására.

A gazdag az ő ezereivel, a szegény az ő perzselybe rakott krajczáraival szaporitották, szaporitják egyletünk tőkéjét, melynek kamatját mi tisztán kulturalis czélokra forditjuk és fogjuk jövőre is forditani.

A brassói magyarság életében pedig forduló pontnak nevezhetjük az E M.K.E. megalapitásának évét 1885-öt. Mennyi hazafias munkát végeztünk mi azon évtől fogva, melyek az E. M. K. E. nélkül talán még ma is az ábrándok országába tartoznának! 1848. márczius 15-ik napjának olyan impozans megünneplése 1885-től datálódik.

A brassói két magyar óvoda, szemünk e két fénye azóta keletkezett és nevelt, nevel ma is az iskolák számára derék kisdedeket. A Székely Mózes, a zajzoni Rab István emléktáblái, a csángó-szobor azóta létesültek. A csángók kebelében azóta fujdogál hazafiasabb szellem, az ott lakó értelmiség által tapintatosan vezettetve. A brassói ág. evang. egyház, a magyar kereskedők alsó-foku iskolája, az áll. közép iparisk. convictus azóta gyámolittatnak, hogy hivatásukat betölthessék.

Sok és sok mély hálával tartozunk mi az E. M. K. E.-nek s a hálánkat ki is kell mutatnunk. Mivel mutathatjuk meg ezt igazabban, mint azzal, hogy ugy a brassói valamint a hétfalusi emke választmányoknak minél több tagja fog résztvenni az idei Budapesten tartandó közgyülésen.

Egy emberéleten át alig, vagy talán nem is nyilik chez hasonló alkalom, hogy egy országrész vezérlő magyarsága tömeges megjelenésével bizonyitsa az egész ország és külföld előtt, hogy pártkülönbség nélkül a magyarság érdekében feltétlenül egyek vagyunk.

Comenius ünnepély N.-Szebenben.

Sajátságos játéka a véletlennek, hogy *Falb* ép azon napot jelölte meg e század *legkritikusabb napjának*, midőn három ország néptanítói (kiknek anyagi helyzetüknél fogva, majd minden napjuk kritikusnak mondható) ünnepelték a tanügy egyik kimagasló alakjának, *Comenius* születésének három századps évfordulóját. És e kritikus nap a tanférfiak egyik legnagyobb örömünnepévé vált, mert azon általános érdeklődés, mely ezen ünnepély iránt minden oldalról nyilvánult, bizonysága annak, hogy azon elvek, melyeknek valósulásához oly sok kellett, végre diadalmaskodtak és hogy elérkezett azon idő is, midőn a tanügy bajnokainak, uttörőinek munkálkodása a nagy közönség által is elismerésben részesül.

Ezt bizonyitotta *Nagy-Szeben város* magyar közönsége is akkor, midőn a „Szebenmegyei Tanitótestület“ által folyó hó 28-án rendezett *Comenius-ünnepélyen* oly szép számmal jelent meg, hogy az intézet tágas tornatermét zsufolásig megtöltötte. Ott láttuk mélt. *Roskoszny Elek* kanonok Teréz-árvaházi igazgatót, a gondnokság több tagját, különösen nagy számu és előkelő hölgyközönséget, az itt állomásozó egyéves önkéntesek közül többeket, kik mindenkor tömegesen vesznek részt a magyar ünnepélyeken, hol otthon érzik magukat s hol mindig igen szivesen látott vendégek. Itt volt még Szakadát derék lelkésze *Jakab* és az ottani állami iskola igazgatója *Mircse* és még sokan mások.

Az ünnepély 10 órakor vette kezdetét, a mikor a testület alelnöke *Zöld József* — az elnök gyengélkedése miatt — felolvasta annak igen szép s az akkori korszakot felölelő, gondosan irt megnyitó beszédét. Majd *Schuch Ödön* olvasta fel nagy gonddal és igen ügyesen szerkesztett ünnepi beszédét. Ezután előlépett *Vámszer József* polgári leányiskolai tanitó, hogy elszavalja Végh Mátyás brassói áll. polg. leányisk. tan. által irt alkalmi ódát.

TÁRCZA.

Comenius Ámos János emlékezete.*

A Morva partjára küldöm el lelkemet,
Hol tétova bolyong, sehol sem pihenhet;
Szellőtől kérdezi, habtól tudakolja,
De egyik sem felel, de egyik sem mondja:
Hol ringott bölcsője, hol mosolygott rája
Szerető anyának szelid, szép orczája?
Hol dobbant fel a szív, hol szőtte álmait?...
Hiába kérdezem, senki meg nem tanít.

Mert mint a vak Homert hét város vitatja,
S a nagy dicsőségben önmagát ringatja:
Fölötted is, Comén, két város, két nemzet
Vételkedik, hogy hol születtél, ki nemzett.
De a te emléked nincsen helyhez kötve,
Szívekbe van irva, szívekhez van nőve.
Idő, ha közbe lép, eloszlik homálya,
Vitatkozó nyelvnek nincs ott logikája.

Mert kinek lánglelke, mint az égi szikra,
Egy emberöltőn át büszkén világítja,
Az egyé nem lehet, nem egy nemzet fia:
Közös büszkeségként vallja mindannyia.
S bár háromszor fordult századév azolta,
Lángja most is hevít, lángja nincs kióltva;
Mint a Mózes bokra küzdelemre hív fel
Megállni a pályát nem csüggedő szívvel.

Milyen sötét idő! Nem beszélt az élet,
Az ember elméje holt betükbe tévedt;
Tekintélyre esküdt: a való az igaz
Lapokra volt írva, bár nem volt mindig az.
S ha felcsillant itt-ott a puszta vak éjbe'
Egy-egy merész elme, mint bolygó tüz fénye
Hamar elhunyt a fény, észre ki sem vette,
S tovább haladt a kor nyom nélkül felette.

De végre megjövél, kikelet szellője
Lágyan elringatva hozott el a földre;
Hallád susogását s az élet nagy titkát.
Rendre mind ellested, rendre mind leirád:
Holt betüknek helyét élet foglalá el,
A nyögözött elme szabadabban lehel.
Bölcs tanításodra mint varázsütésre
Az örök természet kebelére tére.

Egyszerre négy nemzet ismert mint apostolt,
Óhajtva várt téged, előtted meghajolt;
Élmerült szellemed fényes világába;
Csillagként fénylett a „Didactica Magna“.
Hozzánk is elhatott, minket is elbűvölt,
Szellemednek fénye nálunk is tündökölt:
Az „Orbis Pictus“-nak hármasnyelvü könyve
Pataki iskolánk nevéhez van kötve.

S hogy rokont keressünk messze észak ormán,
Te tanítál arra, bölcsen megokolván,
Az atyafiságot finntestvéreinkkel
Valljuk is azóta tudománynyal, szívvel.
Mit nem tett meg érted az a kegyes asszony,
Hogy továbbra is itt nálunk megmarasszon.
Hajh, de „bucsut“ vettél; kebled titkos vágya
Bolyongani késztetett ki a nagy világba.

S hogyha vándorbotod letevéd egy perczre,
Új munkához fogtál, nyugtot nem ismerve:
Itt a „Vestibulum“ s az „Atrium“ készül,
Ott meg a „Janua“ forgott kézre-kézrül:
Kerek százra ment fel műveidnek száma,
Iskoláknak irva, ifjuságnak szánva,
Majd felhangzott szavad a templomi széken
S erőt vett hatása a sok szenvedésen.

Oh pedig a vigasz neked is hogy kellett!
Kétszer lőn hamúvá, a mit szived termett
Oda lett a hű nő, feldúlva a család,
Kigúnyolva hited, letiporva hazád.
De a harmincz éves háború nyomora
Nem ejtett kétségbe, meg sem is tört soha:
Egy eszme lángjától melegült kebeled:
„Nevelve boldogítsd az emberi nemet!“

Nevelve boldogíts szenvedések árán,
Hordani keresztet a gyönge test vállán,
A munkát és a bért meg nem mérlegelve:
Ez az igaz nagyság mély értelmü elve.
Ez elvnek tüzében tisztult meg nagy lelked,
A mig a magister nevet im megnyerted;
Amsterdámi sirod mélyének éjjelén.
Ez elv tüze ma is tiszta égi fény.

Oh e fény hasson el mindnyájunk szivébe,
Lángja melegítsen e komor időbe,
Hogy ifju hajtása drága nemzetemnek
Kezünk alatt nagygyá, nemessé nőjjön meg
S ha majd reánk borúl sírunk sötét éje,
S hirünk, nevünk elvész a végtelenségbe:
Legyen akkor is egy vigasztalás — bérünk:
Hazánkért születtünk, boldogítva éltünk!

* Irta s a „Brassómegyei Tanitótestület“ által 1892. márczius 28-án rendezett Comenius emlékünnepélyen szavalta Végh Mátyás állami polgári isk. tanitó.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundaţia pentru Şcoală - BCU Cluj-Napoca.

Ha a szerző közöttünk van, bizonyára örömmel tapasztalta volna, hogy annak szavalata rokon lélekre talált, mert látszott szavalón, hogy kedvelt tárgyát adja elő, szóval, hogy elemében van.

Az ünnepély elején és végén, valamint közbe-közbe is az iskola fiu- és leány-növendékei énekeltek. A gyakorlottság és szép összhangzat, mi az énekeket élvezetesekké tette, Győry I. és Tóth K. tanitók érdeme.

Nem mulaszthatom el itt megemliteni, hogy ugy ezen, mint több más alkalommal elért siker főleg az igazgató munkásságának és azon tapintatos vezetésnek köszönhető, mely által ugy a testület tagjai, mint a gondnokság közötti egyetértést és jó viszonyt megteremteni és ezáltal a vezetésére bizott intézetnek kifelé is tiszteletet és elismerést szereznie sikerült.

Szóval ha Brassónak van Orbánja, Szeben is dicsekedhetik egy Bod Péterrel. Vajha munkásságát előbbiéhez hasonló siker koronázhatná!

Az itteni szász képezde is tartott *Comenius ünnepélyt.*

Egy jelenvolt.

A méhek és méhészetről.

Mihelyt a dolgozó méh megszületik, azonnal munkához lát. Legelőször is megtisztogatja szárnyait és egész testét, majd a még ki nem bujt testvérkék befödött czelláinak melengetéséhez s később a kukaczok ápolása, táplálásához fog. Harmadnapra aztán az egyszerre születettek próba-repülést tartanak. E végből kijőnek a kaptárból, melynek közvetlen közelében köröskörül röpködnek, hogy ismerjék meg lakásukat s ennek környékét. Majd a következő napokon tovább-tovább repülnek, megismerni a vidéket. Egyidejüleg megkezdik a dolgozást, azt a munkát, mely éjjel-nappal szakadatlanul foly, melynek se vége, se hossza. A dolgozó méheknél igazán megtestesülve látjuk ama bölcs mondásnak eme második felét: „Ugy dolgozzatok, mintha örökké élnétek!“ Pedig ezen méhecskék élete vajmi rövid: a nagy munka idejében alig élnek 3—4 hétig, agyon dolgozzák magukat. Ámde az isteni gondviselés adta ösztönük megsugja nekik is, hogy nem csak magunkért élünk a világon. Kinek ne jutna itt eszébe a diófát ültető nagy apa verse: „Ezt a diófát itt nagy apám ültette . . . . . ?“ Igy a kis méhek is: gyüjtenek, hordoznak, épitenek, vagyont, kincset összehalmoznak utódaik számára és — nekünk embereknek!

* * *

Ezek után lássuk röviden a méhek kormányzati rendszerét. Mondhatom — igen tisztelt hallgatóim — nagyon érdekes s a fent elmondottak alapján könnyen megérthető.

Tudjuk, hogy az államok politikai kormány rendszerében jelenleg háromféle uralom érvényesül: az egyeduralom, alkotmányos és a népuralom. Nem tartozik ide annak elbirálása, hogy vajjon melyik a legtökéletesebb s igy legjogosultabb eme kormány formák között, s felemlitésök csak azért vala szükséges, hogy legyen mihez hasonlitani a méhek kormányzási rendszerét.

A férfi nemről, a himekről, elmondám, hogy ezeknek semminemü dirigáló hatalmuk nincsen; ők csak esznek, isznak, mulatnak s gigerli módra udvarolnak addig, mig a jó módnak vége szakadván, a kaptárból, mint haszontalan lumpok, kidobatnak.

A szép, kecses, junói termetü anyaméhnek sincs semmi uralkodói hatalma. Ha ugyanis az anyátlanná lett családnak minden bevezetés és bejelentés nélkül adunk másik anyát, ezt rögtön körül fogják s pár percz alatt kiméletlenül leölik. Hatalma őt nem menti meg, czime és sugár alakja életét meg nem védi.*) A sejteket különben a dolgozók épitik, melyekbe az anya csak olyan tojást rakhat, milyenek a sejtek. Anyák tehát, valamint dolgozók és herék csak akkor és olyan számban születhetnek a mikor és a mily arányban ezt a dolgozók akarják. Szóval az anya petézés tekintetében sem gyakorolhatja jogát a nép akaratának ellenére. S igy állván a dolgok, bizony nem illeti meg az anyá' a „királynő“ czim, miként ezt már fennebb megjegyzém.

Mindezekből látható, hogy a méhek birodalmában a nő emanczipaczió tetőpontján van, s az uralmat a pártában maradt hölgyek keritették hatalmukba. Bátran kimondható tehát, hogy a méhek államában sem egyeduralmi, sem alkotmányos, hanem a népuralom, a köztársasági szellem uralkodik . . .

* * *

Végül felolvasásom cziméhez hiven, vessünk még egy futó pillantást a méhészetre.

Azt olvasom, hogy a méhtartásnak már Kr. e. 2000 évvel biztos nyoma van. A régi görögök és rómaiak is foglalkoztak méhészettel. Ősapáink, midőn e hazában megjelentek, itt méheket találtak, s maguk is tartottak méheket. Szt. István, I. Géza, II. Béla, IV. Béla a méhészetet már tizedelés alá vették. A 11. században a papság a méhészetből nagy jövedelmet huzott. Még háboruban is használták a méheket. Olykor-olykor száz meg száz kas méhet hajigáltak az ellenfelek egymásra. A törökök nagyon szerették a mézet: Nagy-Körös városától 1000, Kecskeméttől pedig 2000 akó mézet követeltek.

Később hanyatlásnak indult a méhészet, mig Mária Terézia ujabb lendületet vett, de mégis pangásban volt egész a jelen századig.

Évszázadokon át kivájt fatönkökben, majd vesszőből és szalmából font kasokban tartották a méheket. Ezen lakokba, ha egyszer beköltöztették, többé nem sokat törődtek a méhekkel. A legfőbb méhészeti elv ez volt: Ha be van fogva a raj, a többit bizd Istenre és méhekre! Éhség, szomjuság, anyátlanság, a herék tulszaporodása, penész, moly és még ezer meg ezer bajok törhettek a munkás méhek virágzó élete ellen; mindezeket a méhész észre sem vette, annál kevésbé segithetett a bajokon. Hányszor meg nem történt, hogy a leggazdagabb méh-telep tulajdonosa egy szép napon arra ébredt, hogy méhei mind elköltöztek a más világba?! De ha ez meg nem is tö tént, gondoskodott maga a gazda, hogy derék munkásai többé föl ne ébredjenek. Eljött az ősz, megkezdődött a méz-szüret. A kasokat szerre emelgették s a legnehezebbek nyomban felverettek. Ezen mütét pedig abban állott, hogy a kiszemelt kasok méhei kén vagy más fojtó gőz által irgalmatlanul leölettek. Mennyi viruló élet, mily tömérdek munkaerő esett — ne mondjuk a tudatlanság, hanem — a tapasztalatlanság áldozatául!?

(Vége köv.)

*) „Magyar Méh“ után.

Román lapszemle.

Kettős mérges nyelvet öltöget a „Gaz.“ ellenünk magyarok ellen ebben az államban — in acestu statu. Az egyikkel azért szeretne szurkálni, hogy miért tartottuk meg Comenius három százados ünnepét.

„Ennél nagyobb gunyt nem üzhettek volna, — ugy mond, — a pesti tulzó magyarok, hogy akkor, midőn Comeniusnak a nagy paedagógusnak emlékét ünnepelték, bizonyos felhivásokat ragasztottak az ugynevezett „Magyar egylet“ nevében, melyben ujból kiadták a jelszót: „magyarositsunk, adjunk helyet a magyarnak mindenütt . . . ki az idegen burjánnal“. Ime a mérges nyelv másik ága. Most már öltögeti egyszerre mind a kettőt igy: „Ez künn az utczákon történik, a tömeg előtt, mialatt a tudományos akadémia nagytermében összegyültek a magyar müveltség vezérei — csak hogy ilyenek is vannak a „Gaz.“ szemében — és beszédeiben ünnepelik a nagy pedagog emlékét, a ki első sorban az anyanyelv jogaiért küzdött.

Eötvös Lórand báró, a ki az ünnepi szónoklatot tartotta, egyebek között ezeket mondá:

„Comenius emlékét ünnepeljük, az egész müvelt világ ünnepli.“ Na ezen müvelt világhoz nem számithatjuk a „Gazt.“, mert ő egyebet sem tesz most, mint piszkol minket, olvasói előtt. „Emberszeretete azt kérdezi a „Gaz.“, ha abban az időben, midőn a „nemzet bölcsei“ az emberszeretet apostolának az akademia falai közötti hódolnak, egy fővárosi magyar egylet, a fővárosban, a hol száz ezer német (?) lakik, felhivásokkal izgatja a tömeget, melyben gyülöletre hivja fel a nemzetiségek ellen, kérve, hogy irtsák ki az idegen burjánt s hogy mindenütt magyarositsanak.

A szabadelvek legarczátlanabb támadásának nevezi, ezt a „Gaz.“. Hasztalan igyekeznek, — ugy mond, — a magyar irástudók mutogatni, hogy ők a müvelt világgal lépést tartanak, mert tényeik megczáfolják. Miután még egy darabig igy öltögeti mérges nyelvét, azt irja:

Elég szomoritó, hogy a pesti nem magyar elemek olyan kevés ellenállást tanusitnak abban, a mi nyelvüket illeti, hogy a tulzók ilyen vakmerőséggel lépnek fel saját nemzeti fejlődésök ellen“.

Most már forditsunk egyet a „Gaz.“-ban s lássuk mit ir Adamaki Vazul moldovai bojár temetése alkalmából: „A mig élt, még maga iránt is fösvény volt, de halála után bőkezü volt az egész román nemzet iránt. Jásszi városa uj áldozatot hoz a r o m a n i s m u s n a g y e a z m é j e é r t, mert egy az ő fiai közül vagyonát egy olyan intézetnek hagyja, melyben mindazon országok képviselve vannak, a melyben a roman nyelvet beszélik“.

Tehát a Gaz. szerint a legnagyobb szemtelenség Budapesten a magyar nyelvet terjeszteni, de hazafias cselekedet Jassziban a volt Moldova fővárosban, a hol 60 ezer izraelita lakik, olyan intézetet állitani és tartani fenn, a mely a daco-romanismus szolgálatában fog állani . . .

És ez a lap merészli azt hirdetni, hogy nálunk a románok el vannak nyomva! Bizony nagy türelmed van neked édes magyar nemzetem! De menjünk tovább. Az E. M. K. E.-ben Haller azt inditványozza, hogy az éhező tót családok növendékeit, mig az éhinség tart, helyezzék el magyar városokban, magyar családokhoz, hol jól fognának élni s magyarul is megtanulnának egy-egy keveset. Mit ir erre a „Gaz.“? „Ime hogyan értik a tulzó magyarok a keresztyéni könyörületet a szerencsétlen tótokkal szemben! Isten mentse meg a nem magyarokat a magyar könyörülettől“.

Jegyezzük meg, hogy ilyent csak Magyarországon lehet irni, de Romániában soha. Pl. Bukurestben meg nem türnek a boltok és mühelyek felett más feliratu czéget, mint románt s ha valaki mégis óhajt más nyelvüt is, azt keményen megfizettetik.

Ismertünk ilyen feliratot Bukurestben: „Lukács János kovács mester“. Ma, ha még él, a czégfelirata ez: „Jón Luciu ferariu“ és igy tovább. A „Gaz.“ szerint ez igy van jól Bukurestben, de nem ám Budapesten az ő magyar hazájának fővárosában, melyet még ma is csak „Pestá“-nak s nem Budapestnek nevez s igy készakarva tudatlanságban tartja olvasóit a testvér városok egyesitése felől.

Mig Kolozsvár egy maga már eddig 1500 forintot gyüjtött és küldött az éhező tótoknak, addig a „Gaz.“ gyüjtött a tótoknak, mint mondá — a magyarok ellen való erősitésre 70, mond hetven forintot. És ez a lap merészli azt irni, hogy: „Isten mentse meg a szegeny tótokat a magyarok könyörületességétől“.

Ismételjük, hogy: „Bizony, bizony nagy a te türelmed édes magyar nemzetem“!

Cz.

A társadalom salakja.

Mióta Pilcea a román főiskola tanára a tanuló ifjuság s közvetve a közegészség és közerkölcs érdekében a város képviselő testületében városunk polgármesterét interpellálta, hogy meddig fogják még nyugodtan nézni, mig a testi fekélyek és erkölcsi élet rákfenéi a pinczérnők az ifjuság, de sőt felnőtt naivlelkü intelligens embereket is testileg és anyagilag tönkre tegyenek, — azóta a polgármester igéretében kilátásba helyezett s ez irányban alkotandó szabályrendeletet én is már hónapok óta nyugodtan várom.

Ezen nyugodtságom tehát teljesen egyforma ezen város rendjére ügyelni hivatott hatóságnak néma és eredménytelen nyugodalmával, melyből hallomásom szerint csakis ezen kérdésnek felvetésével és hirlapi szellőztetésével lehet — kirázni.

Én tehát ujólag megteszem e kérdés nyilvános szellőztetésével azt, hogy a pinczérnők kiutasitására vonatkozó és készités alatt levő szabályrendelet nyugodalmas haladásának ez uton siettető lökést adjak.

Nem fogom addig, mig e tárgyban a leggyorsabb intézkedések nem tétetnek a fenti czimet feledni és időről-időre ujra hasonlóan vinni.

Akadt ugyan olyan udvarias férfi is, ki hat hónappal ezelőtt fenti czim alatt irott sürgetésemre — mikor ismét több oldalról hallatszott panasz — a társadalom salakja iránti — tán személyes réven való összeköttetése folytán eredő udvariassággal azt felelte e lapnak napi hirei között, hogy a fekély eme tenyésztőit hagyjam el s ne bántsam mert: „Brutus derék, becsületes.“ — Vagyis: hogy e lények, kik, — példa is bizonyitja, — mint a titkos prostituczióból élősködő lények: igen korrekt viseletüek s hogy e szerint senkinek jogában nincsen ellenök intézkedést tenni. Azon ideális férfiunak, kinek lágy szivét az érzelmek ilyen nyilatkozatokra facsarják azt kell felelnem előre, — mert elkészülve várom, hogy ismét felelend: hogy nem hiszem, miszerint egyetlen ember meg ne lenne győződve, hogy minő hitványság és aljasság az, melybe ezen élősdiek fiatal tanulókon kivül meglett koru férfiakat is berántanak.

Kérdem tehát azoktól a kiket illet:

— Hajlandó-e a rendőrség legszigorubban megvizsgáltatni, ha kell lakásukon, hogy a zárórák után a pinczérnők lakásukon otthon vannak-e és hogy meg tartják-e az e tekintetbeni szabályokat?

— Hajlandó-e utána járni a kit illet, hogy minden ilyen elesett züllő fehérnépnek hol van szállása, ki tartja azt és ha tudomására jut, hogy valamelyik ez irányban szegte meg a legkisebb mérvben is a szabályokat — azonnal kitolonczoltassék?!

— Hajlandók-e végül a kiket illet azt a kilátásba helyezett rendeletet már egyszer elkészittetni?!

Várok ismét egyideig.

Most pedig azzal végezem, hogy a városunkban oly kiváló éberséggel és szépen müködő rendőrség ezen egyetlen ponton nem kellően teljesitett teendőjét is már egyszer végezze jól!

(Rürenzis.)

KÜLÖNFÉLÉK.

— A b r a s s ó i E. M. K. E. választmánya f. hó 6-án d. u. 2 órakor fogja gyülését a kaszinóban megtartani. A meghivók e hó 3-án már szétküldettek.

— A b r a s s ó i m a g y a r d a l á r d a választmánya e hó 3 án d. e. gyülést tartott. Örvendetesen vétetett tudomásul alelnök jelentése, mely szerint a pártoló tagok száma 15 el szaporodott s igy ma az összes pártoló tagok száma 215. A dalárda idei rendes előadását f. évi május hó 7-ére tüzte ki és azon óhajtását fejezte ki, hogy a müködő tagok ujult erővel fogjanak a tanuláshoz. A házi szolga felmondása tudomásul vétetett s alelnök megbizatott másiknak beállitására.

— D e r é k d a l á r d á n k 1891. évi évkönyve a 29-ik évről „Közmüvelődési“ nyomdánkban megjelent s a pártoló tagoknak legközelebb kézbesittetni fog. Tartalma: Évi jelentés Józsa M. alelnök h. titkártól, tömören és szakszerüen tartva. II. Az évi nyilvános müködések müsora, melyből kitünik, hogy a mult évben 15-ször müködött, minden alkalommal elismerést és dicséretet viva ki. III. A pénztár forgalma. Tőkéje a pénzben ugyan még ma sincs, de csak türelem és e sem fog soháig késni. IV. A dalárda müködő és pártoló tagjainak kimutatása. Tiszteletbeli tag van 9. Igazgató választmányi tag 9, de két hely üres. Választm tag 12, müködő tag 28, pártoló tag volt 210. Csak előre!

— A v á r o s i képviselőtestület tegnap e hó 4-én d. u. 3 órakor a varosházban tartott közgyülésén egyhangulag kimondotta, hogy a honvédlaktanya épitése, a vizvezetéki munkálatok keresztülvitele czéljából stb. a budapesti magyar Comercial-banktól fölvesz 1 millió 180 ezer forintot. A vizvezetéki munkálatoknál a főfelügyeletet e nemben egyik specialista Lurececk mérnök fogja végezni, ki már más városokban is dicséretre móltóan eredménnyel vezette keresztül a vizvezetéki munkálatokat. Tehát már lesz vizvezeték! E közgyülésről lapunk jövő számában bővebben!

— E h ó 3-á n valóságos választmányi szürete volt a brassói magyarságnak. A már emlitett kaszinó és dalárda gyülésein kivül, gyülést tartottak: A magyar takarék és önsegélyző egylet ügyében összehivott szakférfiak, a husfogyasztó egylet, az ev. ref. egyház kebli tanácsa a templomkerités, járda, templomi székek, szószék és apró kőmüves munkák ügyében. Mindenütt lázas tevékenység és szép egyetértés. Igy van ez helyesen.

— A b r a s s ó i m a g y a r k a s z i n ó választmánya e hó 3-án d. u. gyülést tartott. Határozatai közül kiemeljük, hogy a kaszinót f. évi jun. 8 án Budapesten tartandó EMKE. közgyülésén Lázár Gerő igazgató, a brassói választmányban pedig Verzár Lukács urak fogják képviselni.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

— A brassói magyar kaszinó választmánya elhatározta, hogy az orvosokat s természettudósokat testületileg fogja üdvözölni és a kaszinó látogatására meghivni. Szép figyelem s méltó a kaszinó választmányához.

A magyar orvosok és természetvizsgálók idei közgyülésének városunkban leendő fogadására megválasztott bizottság e hó 2-án Brennerberg Ferencz polgármester elnöklete alatt gyülést tartott, melyen nők is számosan vettek részt a gyülés a fogadó, kiránduló és ünnepélyeket rendező bizottságokat választotta meg. A nők részéről dr. Fabriciusné és Rombauer Emilné ő nagyságaik választattak meg a fogadóbizottság elnökévé, tudva, hogy a gyülésre nők is fognak megjelenni.

— Utolsó fillérestélyre a nőegylet már minden előkészületet megtett. — Nem vélünk tévedni, ha tele házat remélünk holnap estére. Reményünk alapjául egyik okot az a tudat is szolgáltatja, hogy azon egyesület, melynek javára a holnapi estély rendeztetik hazafiságában, kiváló munkásságában fáradhatlan testület. Egyidejüleg ujólag közöljük a müsort: 1. Czimbalom: Gödri B. 2. Szavalat: Cseh Lajos tanitó ur. 3. Dialog: elő adják Balázs Péter és Russ Róza k. a. 4. Nőikar: ének Jaschik Gyula ur vezetése alatt. 5 Tilinkó: Reményik Kálmán ur. Háziasszonyok: Russ Ambrusné és Nagy Ferenczné asszonyok.

— A Brassó vármegyei ág. ev. óvónők mult héten itt gyülést tartottak, melyen az óvónők a mult télen szerzett magyar nyelvbeli előhaladásukról számoltak be s aztán megállapitották a f. évi tananyagot s az éneklésből vizsgáztak. A magyar nyelvi vizsgát maga a „Kr. Z." sem találta valami fényes eredményünek s ezt az óvónők csekély képzettségének tudja be.

— Óvóda megnyitás. A barczaujfalusi áll. óvódába már a mult hónap elejétől fogva jártak a gyermekek a mikor jobbacska idő volt, és miután most már az idő melegebbre fordult, márczius 31-én hivatalosan is meg lett nyitva. A megnyitási ünnepélyen, mely 11 órakor történt, jelen volt a községi iskolszék elnöke, a községi biró és elöljárósági és iskolaszéki tagok. Az óvódaköteles gyermekek közül jelen volt 26 fiu és 32 leány, összesen 58, a mi tekintve az épen mára eső zordabb időjárást, elég számnak mondható. A községi elöljáróság megigérte az óvónőnek, hogy az óvóda számára szükséges felszerelési és taneszközöket a község pénztárából fogják beszerezni, csak készitsen az óvónő ezekről egy kimutatás.

— A helybeli Emkeóvódák látogatása f. év márczius havában. A belvárosi óvódába feladatott 46, rendesen járt 41, időszakonként 5. A létszám emelkedett 9-el, a rendesen járóké 13-al. Az időszakonként járóké javult 4-el. A bolonyai óvódába feladatott 26, rendesen járt 24, időszakonként 2. A létszám emelkedett 11-el, a rendesen járóké 12-vel, az időszakonként járóké javult 1-el. A két óvódába feladatott összesen 72, rendesen járt 65, időszakonként járt 7.

— Szini előadas a Vautier-féle leánynevelő intézetben folyó hó 3-án. Szinre került első sorban is „Prosit Neujahr!" vigjáték 1 felvonásban O. Bischofftól: majd „Ein Traum" operette 2 felvonásban Schletteres-től. Akár az összjátékot, akár pedig a magánrészleteket tekintve elmondhatjuk, hogy mindkét szinidarab igen szépen sikerült. Különösen feltünt, hogy azok a magyar ajku leánynövendékek, kik alig egy éve, hogy az intézetben tanulnak, már német nyelven is képesek szindarabot játszani. Az érdem mindenesetre első sorban az intézet tulajdonosnőjét Vautier k. a. őnagyságát illeti, ki fáradhatatlan buzgalmával, szeretettel párosult erélyével már is oly szép sikereket ért el ezen intézet vezetésében. Volt egy kis zenei rész is ezen estélyen. A zenei rész is teljesen sikerültnek mondható. Az előadáson igen diszes közönség vett részt s kivánjuk, hogy Vautier őnagysága sok ily élvezetes estélyben részesitse az intézete iránt érdeklődő közönséget!

— Riesenberger B. concertje Tegnap este az ev. leányiskola termébeu igen csinos hangverseny volt. Riesenberger k. a. n.-szebeni énekesnő, ki Brassóban már régebbi időből ismeretes, jó iskolával és erős hanggal rendelkezik. A számos mind kitünően előadott dalokból különösen ki kell emelnünk „Wen der Vogel naschen will." „Habenera és Zigeunerlieder." A nagyobbára nőkből álló hallgatóság ismételten kitüntette. A hangverseny érdekes számjai közé tartoztak a Lassel R. és Hintz E.-né által eljátszott zongora price-k, melyekben Hintzné kitünő játékát először mutatta be nyilvánosan. Igen jól hangzott a kis teremben a Hintz E. által énekelt Löwe-féle ballada is „Der Nöck", melyet a tőle megszokott kellemes hanggal s kitünő hangsulyozással adta elő. A terem csaknem tele volt.

— Osztrák-Magyar Bank Brassói fiókintézeténél a hivatalos órák mától kezdve a középeurópai idő szerint tartanak és pedig reggel 8 órától kezdve, 1 óra 30 percz délig. Váltó benyujtások 10 óráig fogadtatnak el. Pénztár zárlat 12 óra 30 perczkor. Brassó, 1892. április 5 én.

— A „Kronstädter Zeitung" melegen emlékezett meg a Brassó vármegyei magyar tanitótestület által rendezett Comenius ünnepről és kiállitásról. Meg lesz annak üdvös hatása — irá — hogy ha a tanitók abban a szellemben tanitanak, melyet ezen ünnepély alatt hirdettek.

— A husszövetkezet közgyülése. A husszövetkezet folyó ho 3-án d. e. 11 órakor a polg. kör helyiségében közgyülést tartott. A közgyülésen az alapszabályok felolvastattak s számos modósitások után ki mondatott, hogy a husszövetkezet magát most már teljesen megalakultnak tekinti. Megválasztattak az igazgatósági tagok, az elnök, a felügyelő bizottság és a jegyző. Az igazgatóság utasittatott, hogy az alapszabályokat — megerősités végett — illetékes helyre mielőbb terjessze be, s hogy a szükséges előkészületet a szövetkezet müködésének megkezdhetésére tegye meg s hogy a 10 frtnyi tagsági dijaknak beszedését a tagoktól szedje be. Hála Isten! hogy oly hosszas vajudás után végre valahára már ennyire jutottunk.

— Rendőri hirek. (Verekedés.) Tegnap este 8 órakor Morariu Toma és Olteanu Constantin derestyei földmivelők között Dieners Henrik korcsmaüzletében szóváltás támadt, mely végre tettlegességgé vált, ugy hogy előbbi utóbbinak egy borpalaczkot fejéhez dobott. Olteanu Constantin ennek következtében könnyü testi sértést szenvedett és Morariu Toma az épen Derestyében jelen volt rendőriőrjárat által letartóztattatott. — Egy a Vidombák patak mentén fekvő méhkertben Lupan Juon itteni juhgazda egy a juhpásztoraival volt szóváltás következtében ezektől megtámadtatott és botokkal annyira elveretett, hogy sulyos testi sértéseket szenvedett. A juhpásztorok egy rendőri őrjárat által letartóztattattak.

— Iskolalátogatás. Márczius 28, 29, és 30-án mélt. Pál István kanonok, mint az erd. róm. kath. státus igazgatótanácsának érdemes előadója a főtanhatóság ujabb határozata folytán a kantai r. k. algymnázium látogatása után a helybeli kath. főgymnáziumot vette szemügyre. Mint szakember és volt tanár a tanmenet legkisebb részletére is kiterjeszté figyelmét s kedves modora által legjobb benyomást gyakorolt a tanári karra. Mélt. Pál István előadó ur az épitkezési viszonyok nehány hiányaitól eltekintve, az intézetben tapasztalt szellemi eredményekkel teljesen meg volt elégedve.

— Felakasztotta magát. Simota Ferencz szabómester, a budapesti munkás betegsegélyező egylet itteni fiókjának huzamosb időn át volt pénztárosa e hó 2-án szombaton felakasztotta magát. Nevezett egylet vagyonának rendetlen kezelése kergette a halálba.

— A hires időjós Falb jövendölése, a ki márczius 28-ra nagy katasztrófát jósolt volt, ezuttal ugy járt mint a „Tribuna" Sláviciu idejében az ő politikai jóslataival: csütörtököt mondott a föld minden pontján.

— Ugyancsak nagyra volt a mult héten a Gazeta pater Macaveiu naszódi gör. kath. pappal. Ezt a lelkészt a kolozsvári esküdtszék izgatásban bünösnek mondotta ki s igy a törvényszék elitélte. Büntetésének ideje alatt Szegeden magát jól viselte s ezért büntetés idejének egy negyede elengedtetett. A Gaz. erről tudomást vevén, annyira örvendezett felette, hogy a bukaresti diákok is táviratilag üdvözölték a román jogokért szenvedett hőst, a kit aztán Naszódon is ugyancsak tüntetve fogadtak. El kell nézni mind e gyerekeskedést, miután ők maguk beismerik, hogy a politikában még gyerkőczök.

— Vetés községben — Szatmármegyében — mint a „Gazetá"-nak irják, még csak egyetlen egy férfi van, a ki oláhul beszél. A gör. kath. templomban igy énekelnek: „Uram irgalmaz nekünk." Ily körülmények között román tannyelvü iskoláról szó sem lehet.

— Tüz. Tegnap délben Alsó-Tömösön a „Posztóvár" nevezetü erdőrészben egy Brassóból Predeálra menő tehervonat által, mely vonat mozdonyvezetője a barna szénnel fütött gépjéből a kéményen át épen ezen helyen bocsájtotta ki tömegesen a szénport, lángba borittatott, mely a Brassó és Predeál állomásoktól elősietett vasuti munkások, tüzoltók és deresztyei lakosok által több órai munka után eloltatott. A kár eddig még megállapitva nem lett.

— A romániai néptanitók IX-ik közgyülése az idén Krajovában fog megtartatni ónaptár szerinti márczius hó 30-án. Tárgyai: A nemzeti történelem és a földrajz tanitása a népiskolában." A román vasut kedvezményi jegyeket ad a tanitóknak. Szép és dicséretes figyelem.

— Sok évi megfigyelés. Emésztési gyengeségeknél és étvágyhiánynál általában minden gyomorbajnál, a valódi „Moll féle seidlitz porok" bizonyultak a legsikeresebbeknek a többi szerek fölött, mint gyomorerősitők és vértisztitók. Egy doboz ára 1 frt. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállitó által, Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszertárakban határozottan Moll A. készitménye kérendő az ő gyári jelvényével és aláirásával.

— Esterházy cognac diadala külföldön. A mint lipcsei tudósitónk irja, részt vett a vörös kereszt-egyletnek ottani nemzetközi kiállitásán a gróf Esterházy Géza angyalföldi cognacgyára is, és ott a magyar cognaciparnak megérdemlett nagy diadalt szerzett. Ő felsége a király és a legelőkelőbb személyiségek több izben szerencséltették a gyárnak ottlévő igazgatóját látogatásukkal és legnagyobb megelégedésük kifejezésével. A kiállitási jury a legnagyobb kitüntetést itélte oda, a „nagy arany érmet." Hogy ezen cognac minő lelkesitő hatást gyakorolt az ottani intéző körökre, az a szász kir. hivatalos lap a „Leipziger Zeitung" következő czikkéből következtethető: „a franczia cognac, mely még néhány év előtt a német és osztrák piaczot uralta, gyakran magyarországi nyers anyagból készült, sőt nem ritkán kesz cognacot is vittek ki Francziaországba, hogy ott „elkészittessék" és azután magas árakon ismét Németország és Ausztriába bevitessék. A vörös kereszt kiállitáson megismerkedtünk a Gróf Esterházy Géza négy csillagos cognacjával. A gyár, mely a budapesti Angyalföldön fekszik, az általunk eszközölt kóstolás szerint oly cognacot produkál, mely igen finom aromával és felette kellemes izzel bir. Évekkel ezelőtt ittunk Lipcsében egy 1811-ből eredő franczia cognacot, melyet a legfinomabbnak tartottunk mindazok közül, a melyet valaha ittunk; ezen cognachoz nagyon hasonlit a gróf Esterházy-féle cognac. Minthogy a czég tervezi a Németországba való kivitelt, ennélfogva nemsokára Szászországban is ihatunk kitünő cognacot." Őszintén örvendünk a magyar cognacipar ezen diadalának külföldön.

Budapesti értéktőzsde.

1892. ápril. 4-iki árfolyam.

Magyar aranyjáradék 4%-os . . .	108.50
„ papirjáradék %-os	101.90
„ vasuti kölcsön	118.—
„ kel. vasut áll. kötv. I. kib. . .	—.—
„ „ „ „ „ II, . .	—.—
„ „ „ „ „ III.	115.¾
földteherm. kötvény	—.—
„ „ „ záradékkal .	—.—
Temes bánáti földteherm. kötvény . .	—.—
Temes-bánáti földteherm. kötv. zárad.	—.—
Erdélyi földteherm. kötvény . . .	—.—
Horvát-szlavon földteherm. kötv . .	—.—
Magyar szőlődézsma válts. kötvény	—.—
Magyar nyereménysorsjegy kölcsön .	145.—
Tisza szab. és szegedi sorsjegy . .	135.½
Osztrák járadék papirban	95.—
„ „ ezüstben	94.¼
„ „ aranyban	110.½
1860. osztrák. államsorsjegyek . . .	139.½
Osztr. magyar bank részvény	9.90
Magyar hitelbank részvény	342.—
Osztr. hitelintézeti részvény	312.20
Ezüst	—.—
Cs. és kir. arany	5.59
20 frankos arany (Napoleond'or) .	9.41
Német birodalmi márka	58.05
London	118.75

Vasuti menetrend.

Vonatindulások. *Budapest felé:* Vegyes vonat 4 óra 20 perczkor reggel; gyorsvonat 2 óra 48 perczkor délután; személyvonat 7 óra 23 perczkor este. *Bukarest felé:* Gyorsvonat 5 óra 15 perczkor reggel; vegyesvonat 11 óra délelőtt; gyorsvonat 2 óra 19 pkor délután. *Zernest felé:* Vegyes vonat 8 óra 35 pkor reggel; vegyes vonat 4 óra 55 pkor délután. *Kézdi-Vásárhely* felé: vegyesvonat 8 óra 30 pkor reggel és 2 óra 10 perczkor délután.

Vonatérkezések. *Budapest felől* Vegyesvonat 10 óra 5 perczkor este; gyorsvonat 2 óra 9 perczkor délután; személyvonat 8 órakor reggel. *Bukarest felől:* Gyorsvonat 2 óra 18 pkor délután; vegyes vonat 6 óra 58 pkor este; gyorsvonat 10 óra 17 pkor este. *Zernest felől:* Vegyes vonat 6 óra 29 pkor reggel; vegyes vonat 1 óra 44 perczkor délután; *Kézdi Vásárhely* felől: vegyes vonat 8 óra 8 pkor reggel és 6 óra 38 perczkor délután.

Felvilágositást szivesen ad a városi menetjegyiroda, Kolostor-utcza 11., hol jegyek válthatók és podgyász feladható.

Nyilt-tér.*)

Búcsu. Brassóból való távozásunk alkalmával kedves kötelességemnek ismerem, hogy az évek hosszu során át édes otthont nyujtó város közönségének s különösen mindazon kedves ismerőseinknek, barátainknak, kiktől személyesen el nem búcsuzhattunk, a magam és családom nevében ezen uton mondjak szivélyes „istenhozzádot". Kérem tartsanak meg bennünket kedves emlékezetben, a mint mi is mindig őszinte örömmel fogunk ide visszagondolni.

Kiváló tisztelettel

Pásztory János,
a m. kir. opera és nemzeti szinház fodrásza, Budapesten.
Ruttkay-Mikleán Zsuzsánna.

*) Az ezen rovat alatt megjelent közleményekért és azok tartalmáért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Borkivonat.

Kitünő egészséges bor azonnali előállitásához, mely az eredeti természetes bortól nem különböztethető meg, ajánlok egy elismert különlegességet.

Két kilo ára (100 liter borhoz elégséges) 5 frt 50 kr. A recept dijmentesen hozzácsomagoltatik. Legjobb eredményért és egészséges gyártmányért jótállok.

Spiritus-megkimélés

érhető el az én fölülmulhatatlan **pálinka-erősitő**-essencemmel; ezen essenz az italoknak egy kellemes hüsitő izet ad és csakis nálam kapható.

1 klo ára 3 frt 50 kr (600—1000 liter vizhez), beleértve a használati utasitást.

Ezen különlegességeken kivül ajánlok **rum, cognac,** finom **liqueur** stb, **kivonatokat** felülmulhatlan kitünő minőségben, Használati utasitás dijmentesen csomagoltatik hozzá.

Árjegyzékek portómentesen.

Karl Philipp Pollák

kivonat különlegességek gyára. Prágába 4

Szolid képviselők kerestetnek.

325 (13—30)

„Newyorki Germania"
életbiztositó társaság.

Alapittatott 1860-ban.

A társaság activái 1889. január hó 1-én 66.881.021.00 márkára rugnak, tiszta fölösege pedig 3.721.271.15 márkára.

Fennállása óta 1891. január hó 1-ig a társaság halálesetekért 57.173.217 márkát a biztositott élte idejében esedékessé vált kötvényekért . . . . . 11.632.546 márkát, életjáradékok fejében . 727.061 márkát, fizetett ki.

1891. január hó 1-én érvényben lévő biztositások: 32.591 kötvény 243.619.529 márka erejéig, ebből esik Európára: 18.689 kötvény 103.537.421 márka erejéig

A társaság activái Európában: Ingatlan Berlinben, letétek a különböző országok kormányainál és bankoknál és kötvényekre adott kölcsönök 6.008.556.00 márkára rugnak.

A társaság Magyarországban, Ausztriában, Németországban és a Svájczban képviselőségekkel bir. Dijszabályzatai igen jutányosak és feltételei a lehető legméltányosabbak.

Felvilágositással szolgál:

a társaság magyarországi vezérképviselősége

Budapest V. Gyár-utcza 13. sz.

Magyarországi Referentiák: Pesti magyar keresk. bank, Bokros Elek, dr. Dégen Gusztáv és dr. Neumann Armin országgyülési képviselők

Kolozsvári főügynök Beteg Péter

78) 7—12.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

500 darab 2—3 mtr magas

gesztenyefa

apránként, vagy egyszere, olcsó áron

eladó.

Bővebbet BACHMEIER asszonyságnál, Kapu-utcza 67. szám (uj). 372 3—3. 1-ső emelet.

A m. kir. honvédlaktanya

épitő vállalatának irodája Bolonyában, gyár-ut 1. sz. a. van.

A t. cz. szállitók kéretnek ajánlataikat oda intézni. 375 (2—3)

Egy keveset használt

3-as pénztár

eladó.

Bővebb értesitést e lapok kiadó-hivatalában. 374 (2—3)

Hermann J. és társa,

közvetitési ügynökség, szállitási ügyekben.

Budapest, VI. ker. Teréz-körut. 6 sz.

(350 12—12)

Ajánlják magukat pontos utánvizsgálásra mindennemü **szállitólevelek** és **franco feladó vevényekre**, 1870-ik évtől kezdve. Dijazás csak siker esetén Azon esetben, hogy ha differencziák nem konstatálhatók, az illető iratokat minden költség, vagy provisio felszámitása nélkül bérmentve küldjük vissza.

Máriaczelli Gyomorcseppek

nagyszerüen hatnak **gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes** házi és népszer.

A gyomorbetegség tünetei: **étvágytalanság, gyomorgyengeség, büzös lehelet, felfujtság, savanyu felböfögés, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkakiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, szükülés.**

Hathatós gyógyszernek bizonyult **fejfájásnál**, a menynyiben ez a gyomortól származott, **gyomortulterhelésnél ételekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hämorrhoidáknál.**

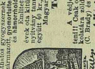

Emlitett bajoknál a ***Máriaczelli gyomorcseppek*** évek ota kitünöknek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyitvány tanusit. Egy kis üveg ára használati utasitással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi főraktár:

Török Jozsef gyogyszertára

Budapest, Király utcza 12 sz.

A védjegyet és aláirást tüzetesen tessék megtekinteni!! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a keszitö aláirásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valodiságát bizonyitom“.

A Máriaczelli gyomorcseppek valodian kaphatók.

Brassóban: Hornung Gyula, Jekelius F. özvegye, Kelemen Ferencz a „Fehértemplomhoz“ és Kugler E. „Hygeia“ gyógyszerész uraknál.

Hnss ufalu: Jekelius Gusvtáv gyógyszerész urnál.

(285) 13—43

Meg nem felelő kelmét vételárral kárpótolom.

Meg nem felelő kelmét vételárral kárpótolom.

A legdivatosabb posztókelmék elismert legjobb gyártmányait valóban tartósokat és olcsókat, ruháknak és minden czélra, küld utánvétel mellett méterként magánosok és szabók számára tavaszi és nyári szükségletre. **Schwarz Móricz** cs. kir. szab. posztó- és gyapjukelme — gyári raktára Zwittauban Brünn közelében.

Összes egyenruhakelmék, katonaposztók és egyengetések. Vizhatlan nemez- és vadászposztók.

Fekete pervien és doskin szalonruháknak. Különlegességek lenmosókelmében, piqué és selyem mellények: Livrée és tekeasztal-posztók. Posztó maradék nagyon olcsón adatik el, de mintát nem küldetnek.

3·10 méter kelme egész férfi-öltönyre 4 frt, jobbika 4·75 frt., finom 6·25 frt., legfinomabb 9 frt. és fennebb.

3·25 méter fekete pervien vagy doskin egy szalon öltönyre 8·50 frt. és fennebb.

2 méter divatos kelme egy felöltőre, legujabb szinek, 5 frttól 12 forintig

6·40 méter mosó-kammgarn, valódi, egész férfiöltönyre 3 frttó felfelé. 307 (8—20)

Legujabb minta — piqué mellények 50 kr·tó felfelé.

Szabómester uraknak mintakönyveket kölcsönképen és bérmentesen legszebb kiállításban küldök.

Minden kisérlet állandó vételhez vezet.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Zongorákról külön képes árjegyzék.

Harmonikáról külön árjegyzék kérendő.

Mechanikai hangszerekről külön árjegyzék.

(191) 20—20

Erdély gyógykincse!

„RÉPÁTI“

rendkivül **szénsavdus** és legtisztább égvényes

gyógy-savanyuviz

az égvényes savanyuvizek gyöngye!

Megbecsülhetlen gyógyhatásu: a *légzőszervek* betegségeinél, *vese-* és *gyomor*bajokban, gyuladásos *hólyagbántalmak* ellen stb.

Legegészségesebb és legkellemesebb borviz.

A savanyuvizek pezsgője!

A *„répáti“* savanyuviz, ezen természetes és tiszta, szerencsés vegyi összetételében páratlan ásványviz-kincs, *minden czéltudatos ivónak* ugy is mint *élvezeti* ugy is mint *gyógyital*, a belszervezet összes bántalmai ellen a legmelegebben ajánlható

Világforgalomnak örvendő kedvencz ital!

Mint gyógyviz — a nagym. m. kir. belügyminiszteriumnak 1890. évi 589/VIII. számu magas rendelete alapján — *hatóságilag ellenőrizve van.* A forrástól mindig friss és mintaszerü töltésben naponta érkezik.

Kapható minden nevezetesebb vendéglőben, a fűszerkereskedésekben, gyógyszertárakban *és saját szétküldési raktáramban.*

Árak:

Egy literes üveg viz ára 8 kr, egy ½ literes üveg viz ára 5 kr, a „répáti“ vignettával ellátott eredeti üvegek cserélése mellett.

Szives figyelmeztetésül!

Valódi „répáti“ savanyuvizet tartalmazó minden egyes üvegnél, a dugasz **K. impér Répáti** égésjellel, minden egyes üveg pedig védjegyül „3 fenyüt“ tartalmazó vignettával ellátva kell legyen. Más vizeknek a **„répáti“ gyógyvi** törvényes jelvényeivel felszerelt üvegekben való csempészése törvényesen fog üldöztetni.

Tisztelettel:

A „répáti“ gyógy-forrás kezelője

György József,

(66) 47—* Brassóban, Weisz Mihály- (régi Széles)-utcza 2. sz. a.

MOLL SEIDLITZ POR

Tavaszi gyógyitás

Nyári gyógyitás

Őszi gyógyitás

Téli gyógyitás

Csak akkor valódi, ha minden dobozon a gyárjegy, egy sas és MOLL A. sokszorositott czége látható.

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok, gyomorgörcs, nyálk, gyomorégés, székrekedésnél, májbajok vértolulás aranyér és a legkülönfélébb női betegségeknél. Egy eredeti doboz használati utasitással 1 frt

Raktárak az ország nevezetesebb gyógyszertáraiban.

MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállitó BÉCS, Stadt. Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvét mellett 2 doboznál kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.

Ülő foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szivélyes „Isten fizesse meg“-et mondok érte; ezek a gyomrot jóvá és a főt könnyüvé teszik.

Tisztelettel

STEINKO P. J., lelkész Honnetschlag-ban.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Legjobb bedörzsölő szer köszvény csúz és minden meghülési betegségek ellen.

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyét tünteti fel és „A. MOLL“ feliratu ónozattal van zárva. A MOLL-féle franczia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapitó bedörzsölési szer köszvény, csuz és a meghülés egyéb következményeinél legismeretesb népszer. — Egy ónozott eredeti üveg ára: 90 krajczár.

FŐ-SZÉTKÜLDÉS.

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállitó által,

BÉCS, I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett tejesittetnek.

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláirásával és védjegyével ellátott készitményeket kérni

Szétküldés naponta utánvéttel. Két üvegnél kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz, Bécs.

Kitünő Moll-féle franczia borszesz és sója vidékemen nagyszerüen müködik Küld ön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segitségére készletet óhajtok tartani magamnál. Mély tisztelettel

Hornof, lelkész Micholup ban.

Raktárak Brassóban: Jekelius Nándor, Roth Viktor, Kellemen Ferencz, Kugler Ede gyógyszerész uraknál; Demeter Eremias unokaöcse, J. L. és A. Hessheimer és Hornung Gyula & Teutsch urak kereskedéseiben.

356 (3—60

Brassó, nyomatotta kiadó-tulajdonos KÖZMŰVELŐDÉS irodalmi és müiyomdai részvénytársaság könyvnyomdájában.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.